

DOPOLNILA IN POPRAVKI

Slavica Pavlič

MIHAEL PETERNEL, duhovnik, učitelj, naravoslovec in prvi ravnatelj ljubljanske realke. (Loški razgledi 48, str.27)

22. septembra 2003 so Mihaelu Peternelu, ob 195 letnici rojstva, na rojstni hiši na kmetiji »Na Lanišah« nad Cerknim, odkrili spominsko ploščo.

Spominsko obeležje je odkril župan Občine Cerklje Jurij Kavčič. Po kulturnem programu je dr. Marko Razpet, ki je pripravil besedilo in oblikoval zgibanko, predstavil digitalno projekcijo Peternelove bibliografije s komentarjem.

Ob tem kratkem zapisu o slovesnosti moram popraviti napako, datum Peternelovega rojstva, ki je doslej naveden v vseh delih, 22. november.

Mihael Peternel

Napisna plošča Mihaelu Peternelu na rojstni hiši »na Lanišah« nad Cerknim

Navedeni datum rojstva 22. november navaja: Slovenski biografski leksikon 1933-1952, str. 323, Enciklopedija Slovenije 1994, št. 8, str.323, Slavica Pavlič, Sto znamenitih osebnosti v šolstvu na Slovenskem, Ljubljana 2000, str. 86, ista avtorica Loski razgledi 48/2001, str.27-38.

Iz zapisa rojstne knjige v Nadškofijskem arhivu v Ljubljani je bil Mihael Peternel rojen 22. septembra 1808. Tudi časopis Slovenec (1884, št.182), je 7. avgusta 1884, ob Pe-

ternelovi smrti objavil kratek nekrolog s pravilnim datumom rojstva.

Mihael Peternel je umrl 6. avgusta 1884 v Ljubljani za vodenico, pokopan je bil na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Krištofu. Ko so to pokopališče prekopalji, so posmrtno ostanke znamenitih mož, pisateljev, pesnikov, znanstvenikov in politikov prenesli na ljubljansko Navje, nekateri pa so dobili samo nagrobnik, med njimi tudi Mihael Peternel.

Soavtorica knjižice Ljubljansko Navje, Sonja Žitko, na strani 114, je o nagrobniku Mihaelu Peternelu zapisala:

«Obelisk na visokem podstavku iz nabrežinskega kamna je izdelal ljubljanski kamnosek Vinko Čamernik. Ker je na zadnji strani vklesan križ, kaže, da je Peternel na Navju dobil tuj nagrobnik, ki so mu dodali reliefni kelih s hostijo».

Napis na nagrobniku je zelo slabo viden:

Tu počiva
Mihael
Peternel
mašnik in upokojeni
c. kr. profesor
više realke
rojen v Novi Oselici
22. septembra 1808
za mašnika posvečen
leta 1835
umrl 6. avgusta 1884
Naj v miru počiva.

Nagrobnik Mihaelu Peternelu v ljubljanskem Navju

U Ljubljani, 7. avgusta 1884. Mihael Peternel
Zapisa je verna slika pokopala učnega narodnika
pri 43. 29-pod upokojeni profesor Mihael Peternel je
je doživljati bodimo tisti, ki so storili ob polju sestih
miru v slovenski zemlji.

Na nam smrti vsaki ob eni vsemu v ljubezni
razpisano najprej, namirni delavci in pri-
de k nam učenci, kralja pa namirni polji, da i-
naka se moze, ki bi toliko razpisanih znamenitih
in pa tako temeljno se prišli ter jih ob enem
vsega pravično uporabljati smeli, kakor pokopaj-
pore profesor, vsaki gaštoril znanje o bogastvih
ali zvedenostki stvarah, ali o pravičnosti in
pustimo naravnostni težbi, povsod in raznegele sil-
žiti in pravični, in obojste uparke, ki so znašale
ne samo velika znanost, o nekovi praktični, tihotni,
razpisanih povsod povsod, ki bile odveč, vsaj je
vsega znanja po delavcih, in usmeritvi, ali pa ni
le v njih ločevanju za izvršne navete, ki jih je od
njega prejeli.

Čujemo in hula nekoga knjiga prebrala, no-
ležen aparat prebran, da mu je bil le visok, sredo-
dno se zadostno kratki mikroskopi, vsaki toliko
dragega ali ali in cela vrsta izvršnih svojih in
maja da otodi in knjig (med njimi tudi Miklošičevi
starostniški leksikon, kopirajo (Glagulita (Lio-
zavna št. 1), ktere si je polagoma nakupil — 8
predloženo vednogo pa je najraje koristil ustmeno, in
ta mu samo me, čino, ampak se poltravalo, kar
leto radi prizna, nekdanji njegovi učenci, kterim
je kemsilije in druge reči deloma po nizki oeni
naravnost, deloma podaril. Sploh ga je bilha rado-
darnost — prila temu tudi druge kelih, ki ga je
svoji rojstni farani cerkvi podaril. Da tudi na lito-
raznem polji je bil ragni delavci: opozorujemo tukaj
le na izvršne sestavke o kranjski deželi, koje je
prebril v prvih spornostih ljubljanske realke, kratek
slovenski spis o kemiji itd. Le žal, da ni več pisal,
ker vse, kar je prišlo njemu spod peresa, bilo je
jetirnat: pa pri svoji postrojivosti posameznim
naproti ni skoraj časa imel za to.

U bil je ravnik rojen 22. septembra 1808 v Novi
Oselci na Laniču; bilal se je v Ljubli, Celovcu, Gor-
nici in Ljubljani, v mašnika posvečen bil 2. avgusta
1835, pastiral je na Dobravi, v Moravčah, v Vo-
dicih in Nemartnu pod Sornarom goro. Leta 1852 je
bil po doživljeni preskoplaji imenovan ravnatelj nora-
vstinskega realke v Ljubljani, v kterem postvi je
kmalovžil do l. 1860; kot profesor služil je ravno
tudi potem še do l. 1871. Med tem časom je se
poslal dobelega tolikoga sveta ud, ktere opravilo
pa je kmalo odšel, kranjski branilca ga je iz-
sogla svojim drabstvom.

Leta 1871 se ga upokojilo od tega časa pa
mu je bilo poprejnja krepot in gibčnost porinati
je, vendar se ga vednostne nje do zadnjih polnu
razpisani. Leta 1884 knjiga se (sta, 43.) izšla v
nuji. Zbogom, leta se pa 6. 8. 1884, leta 1884, leta 1884
kratek je, pokopaj se le 6. 8. 1884, leto 1884, leta 1884
ga je napjala učenci, ki so se povsod tudi po
miruaki silje. Nekateri profesorji in pravi potropi-
ljivi prišli, ki so se ravno in razpisani mu
ljudi, je odšel. No miruaki in, ampak razpisati
mu zaradi preveč. — Leta 1884, leta 1884, leta 1884
dama vsaki se 6. 8. 1884. H. P.

Nekrolog v časopisu
Slovenec z dne 7. avgusta
1884

V. ČAMERNIK